

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α΄

Greeting

¹ Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ* κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ† Σωτῆρος ἡμῶν καὶ‡ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ§ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ² Τιμοθέω, γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν* καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Opening considerations

Paul refers to their last conversation

³ Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλης τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν ⁴ μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσεις† παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν‡ Θεοῦ τὴν ἐν πίστει. ⁵ Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη, ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου· ⁶ ὧν τινες ἀστοχήσαντες

* **1:1** ιησου χριστου f³⁵ A [97%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 κ [2%] NU | — [1%] † **1:1** θεου f³⁵ κA [90%] RP,HE,OC,TR,NU | 1 πατρος και [10%] CP ‡ **1:1** και f³⁵ κA [90%] RP,HE,OC,TR,NU | — [10%] CP § **1:1** κυριου ιησου χριστου f³⁵ κ [90%] RP,HE,OC,TR | 23 [2%] CP | 32 A [8%] NU * **1:2** ημων f³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | — κA,I [4%] NU † **1:4** ζητησεις f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | εκζητησεις κA [3%] NU ‡ **1:4** οικονομιαν *rell* | οικοδομιαν [1%] TBS

ἔξετραπήσαν εἰς ματαιολογίαν, ⁷ θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἄ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.

What law is for

⁸ Οἶδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, ⁹ εἰδῶς§ τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι* καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατραλοῖαις† καὶ μητραλοῖαις,‡ ἀνδροφόνοις, ¹⁰ πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῆ ὑγιαινούση διδασκαλία ἀντίκειται ¹¹ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.

The grace of God

§ **1:9** εἰδῶς *rell* | οἰδῶς CP * **1:9** ἀσεβεσι **f**³⁵ *κA* [80%] *HF,OC,CP,NU* | ἀσεβεσιν [20%] *RP,TR* (Some TRs have the shorter form.) † **1:9** πατραλοῖαις **f**³⁵ [45%] | πατραλωαις [10%] *TR* | πατραλοῖας [5%] | πατρολωαις *κA* [34%] *RP,HE,OC,CP,NU* | πατρολοῖαις [5%] | πατριλοῖαις [1%] (Liddell & Scott give πατραλοῖας and μητραλοῖας as the basic forms. But there may be a significant difference in meaning—the basic form would properly be a ‘striker’, not a ‘killer’, which makes better sense, since the very next crime listed is ‘murder’.) ‡ **1:9** μητραλοῖαις **f**³⁵ [45%] | μητραλωαις [5%] *TR* | μητρολωαις *κA* [40%] *RP,HE,OC,CP,NU* | μητρολοῖαις [5%] | μητρολοῖαις [5%]

12 Καὶ § χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί* με Χριστῷ Ἰησοῦ, † τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, θέμενος εἰς διακονίαν. 13 τὸν ‡ πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ § ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ. 14 ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος· ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἀμαρτωλοὺς σῶσαι—ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. 16 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοί, πρώτῳ,* ἐνδείξῃται Ἰησοῦς Χριστὸς † τὴν πᾶσαν ‡ μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 17 Τῷ δὲ Βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ σοφῷ § Θεῷ, τιμὴ καὶ* δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A charge to Timothy

Wage the good warfare

§ 1:12 καὶ f³⁵ [92%] RP,HE,OC,TR,CP | — NA,I [8%] NU * 1:12 ἐνδυναμωσαντι f³⁵ A,I [90%] RP,HE,OC,TR,NU | ἐνδυναμουσιν κ [10%] CP † 1:12 ἰησου *rell* | — CP ‡ 1:13 τὸν f³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | το NA,I [5%] NU § 1:13 ἀλλα *rell* | ἀλλ [5%] OC,TR * 1:16 πρῶτω *rell* | πρῶτον [15%] CP † 1:16 ἰησους χριστος f³⁵ κ [93%] RP,HE,OC,TR,CP | 21 A [5%] NU | 1 [1%] | 2 [0.5%] | 1 ο 2 [0.5%] ‡ 1:16 πασαν f³⁵ [94%] RP,HE,OC,TR,CP | απασαν NA [5%] NU | — [1%] § 1:17 σοφω f³⁵ (98%) RP,HE,OC,TR,CP | — NA (1.7%) NU | part of a larger omission (0.3%) (The omission is unfortunate.) * 1:17 καὶ f³⁵ NA [50%] RP,HE,OC,TR,NU | — [50%] CP

18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 19 ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν (ἦν τινες ἀπώσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· 20 ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος† καὶ Ἀλέξανδρος—οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν).

2

About prayer

1 Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας,* ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων 2 —ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον† καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. 3 Τοῦτο γὰρ‡ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, 4 ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 5 Εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων—ἄνθρωπος—Χριστὸς Ἰησοῦς,§ 6 ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων (τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους),

† 1:20 υμεναιος *rell* | υμενεος A [10%] * 2:1 ευχαριστιας *rell* | ευχαριστειας [15%] † 2:2 ηρεμον *rell* | ηρεμον [20%] ‡ 2:3 γαρ f³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — xA [3%] NU § 2:5 χριστος ιησους *rell* | 21 [10%] CP

7 εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος— ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ,* οὐ ψεύδομαι— διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ.

8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὀσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ.† 9 Ὡσαύτως καὶ τὰς‡ γυναῖκας, ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς· μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ § χρυσῷ* ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10 ἀλλ', ὃ πρέπει γυναίξιν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν.

About women

11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαθητεύτω, ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. 12 Γυναικὶ δὲ διδάσκειν† οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἄνδρος, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὗα. 14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ γυνή, ἀπατηθεῖσα,‡ ἐν παραβάσει γέγονεν. 15 Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς Τεκνογονίας—ἐὰν

* 2:7 ἐν χριστῷ f³⁵ x [85%] RP,HE,OC,TR,CP | — A [15%] NU (OC has small print.) † 2:8 διαλογισμοῦ *rell* | διαλογισμων [10%] ‡ 2:9 καὶ τὰς f³⁵ (94.7%) RP,HE,OC,TR,CP | 1 (3.4%) [NU] | — xA (1.5%) | two other variants (0.3%) (τὰς γυναίκας is parallel to τοὺς ἀνδρας, so the majority variant is correct.) § 2:9 ἡ f³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | καὶ xA [4%] NU | — [1%] * 2:9 χρυσῷ f³⁵ x [85%] RP,HE,OC,TR | χρυσίῳ A,I [5%] NU | ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ [10%] (CP) † 2:12 γυναικὶ δε διδάσκειν f³⁵ [90%] RP,HE,OC,TR,CP | 321 xA [10%] NU ‡ 2:14 ἀπατηθεῖσα f³⁵ [94%] RP,HE,OC,TR,CP | ἐξαπατηθεῖσα xA [6%] NU

μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῶ, μετὰ σωφροσύνης.

Qualifications

3

Of overseers

¹ Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. ² Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον* εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον,† σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν, ³ μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ,‡ ἀλλ'§ ἐπεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον· ⁴ τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος ⁵ (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;·) ⁶ μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέση τοῦ διαβόλου. ⁷ Δεῖ δὲ αὐτὸν* καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἕξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὄνειδισμὸν ἐμπέση καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου.

Of deacons

* **3:2** ἀνεπιληπτον **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | ἀνεπιλημπτον **κ**A [3%] NU † **3:2** νηφαλιον **f**³⁵ **κ**A [40%] OC,CP,NU | νηφαλεον [50%] RP,HE,TR | νηφαλαιον [8%] | νηφαλειον [2%] ‡ **3:3** μὴ αἰσχροκερδῆ **f**³⁵ (69.9%) RP,HE,OC,TR,CP | — **κ**A (30.1%) NU (Who wants to offend those with the means to make substantial contributions to the church coffers? So why talk about shady dealings? The omission is surely inferior.) § **3:3** ἀλλ **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | ἀλλα **κ**A [3%] NU * **3:7** αὐτον **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — **κ**A,I [3%] NU

8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνοῦς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνω πολλῶ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς· 9 ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον· εἶτα, διακονεῖτωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες.

Of 'deaconesses'

11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους,† πιστὰς ἐν πᾶσιν.

Of deacons, again

12 Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. 13 Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

God in flesh

14 Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σε τάχιον,‡ 15 ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῆς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἣτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα§ τῆς ἀληθείας. 16 Καί, ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον·

† 3:11 νηφαλίους f³⁵ κA,C [40%] OC,CP,NU | νηφαλεους [50%] RP,HE,TR | νηφαλαιους [8%] | νηφαλεας [2%] ‡ 3:14 ταχιον f³⁵ κ (92.5%) RP,HE,OC,TR,CP | ταχειον (5.4%) | εν ταχει A,C (2%) NU § 3:15 ἐδραιωμα *rell* | εδραιωμα [15%]

Θεὸς* ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη† ἐν δόξῃ.

About doctrine

4

Things taught by demons

1 Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις* καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων 2 —ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων κεκαυτηριασμένων† τὴν ἰδίαν συνείδησιν, 3 κωλύόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάληψιν‡

* **3:16** θεος **f**³⁵ A,C^V [98.5%] RP,HE,OC,TR,CP | ος κ [1%] NU | ο D | ω 061 | ος θεος 256 (For an explanation of this statement of evidence, and a discussion of the implications, please see my book, *The Identity of the New Testament Text IV*, footnote 3, on pages 115-117) [The variant chosen by NU is a grammatical impossibility (no antecedent for the pronoun), besides being a stupidity. What is a ‘mystery’ about any human male being manifested in flesh? All human beings have bodies. In the absence of concrete evidence, the claim that this is a quote lifted from a known hymn or poem becomes no more than a desperate attempt to ‘save’ a choice that besides being stupid is also perverse (because of the theological consequences).]

† **3:16** ανεληφθη **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | ανελημφθη κA,C [3%] NU * **4:1** πλανοις **f**³⁵ κA,C [70%] RP,HE,OC,TR,NU | πλανης [30%] CP † **4:2** κεκαυτηριασμενων **f**³⁵ C,I [85%] RP,HE,TR,CP | κεκαυστηριασμενων κA [10%] OC,NU | και καυ(σ)τηριασμενων [5%] ‡ **4:3** μεταληψιν **f**³⁵ C [97%] RP,HE,OC,TR,CP | μεταλημψιν κA [3%] NU

μετὰ εὐχαριστίας[§] τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι* τὴν ἀλήθειαν. ⁴ Ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον, ⁵ ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.

A good servant of Jesus Christ

⁶ Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔση διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ,† ἐντρεφόμενος‡ τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἧ παρηκολούθηκας. ⁷ Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. ⁸ Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος, ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμος ἐστὶν, ἐπαγγελίας[§] ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.

A trustworthy word

⁹ Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος ¹⁰ (εἰς τοῦτο γὰρ καὶ* κοπιῶμεν καὶ

§ 4:3 εὐχαριστίας f³⁵ κC [90%] RP,HE,OC,TR,CP,NU | εὐχαριστειας A [10%] (Also in verse 4.) * 4:3 ἐπεγνωκοσι f³⁵ κC [80%] HE,OC,CP,NU | ἐπεγνωκοσιν A [20%] RP,TR (Some TRs have the shorter form.) † 4:6 ἰησου χριστου f³⁵ [80%] RP,HE,OC,TR | 21 κA,C [20%] CP,NU ‡ 4:6 ἐντρεφομενος rell | ἐκτρεφομενος [2%] CP § 4:8 ἐπαγγελίας f³⁵ [60%] OC | ἐπαγγελιαν κA [40%] RP,HE,TR,CP,NU (The form being ambiguous between genitive singular or accusative plural, copyists who took the form to be genitive would naturally change it to accusative, leaving it singular. In the context the accusative plural makes excellent sense, there being many promises.) * 4:10 καὶ f³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | — κA,C [5%] NU

όνειδιζόμεθα)† ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστὶν Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα‡ πιστῶν.

Watch your life and doctrine

11 Παράγγελλε§ ταῦτα καὶ δίδασκε.
 12 Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύπος γίνου* τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι,† ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ. 13 Ἔως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ.
 14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 Ταῦτα μελέτα· ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾗ ἐν‡ πᾶσιν. 16 Ἐπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ· ἐπίμενε αὐτοῖς, τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

Relationships

5

1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξης, ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς,

† 4:10 ονειδιζομεθα f³⁵ [93%] RP,HE,OC,TR,CP | αγωνιζομεθα κA,C [7%] NU (Is not the variant chosen by NU inferior?) ‡ 4:10 μαλιστα rell | 1 δε [10%] § 4:11 παραγγελλε rell | παραγγελε [10%] CP (Also in 5:7 and 6:17.) * 4:12 γινου f³⁵ κA,C [90%] RP,HE,OC,TR,NU | γενου [10%] CP † 4:12 εν πνευματι f³⁵ (90.9%) RP,HE,OC,TR,CP | — κA,C,I (9.1%) NU (The omission could be a not very difficult case of homoioarcton.) ‡ 4:15 εν f³⁵ (97.4%) RP,HE,OC,TR,CP | — κA,C (2.4%) NU | one other variant (0.2%)

² πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἀγνεΐᾳ.

Honor true widows

³ Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. ⁴ Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα* ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις, τοῦτο γὰρ ἔστιν† ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. ⁵ Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τὸν‡ Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ⁶ Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν.

⁷ Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι§ ᾦσιν. ⁸ Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων, καὶ μάλιστα τῶν* οἰκείων, οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

⁹ Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα γεγонуῖα, ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή,
¹⁰ ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη—εἰ ἔτεκνοτρόφησεν, εἰ† ἐξενοδόχησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν.

About younger widows

* **5:4** ἐκγονα *rell* | ἐγγονα [10%] † **5:4** ἐστιν **f**³⁵ *NA,C* [85%] *RP,HE,NU* | 1 καλον και [5%] *OC,TR,CP* | καλον και 1 [10%] ‡ **5:5** τον **f**³⁵ *A* [97%] *RP,HE,OC,TR,CP* | — *NC* [3%] *NU* § **5:7** ανεπιληπτοι **f**³⁵ [97%] *RP,HE,OC,TR,CP* | ανεπιληπτοι *NA,C* [3%] *NU* * **5:8** των **f**³⁵ *C* [97%] *RP,HE,OC,TR,CP* | — *NA,I,048* [3%] *NU* † **5:10** ει *rell* | η [2%] *CP*

11 Νεωτέρας δὲ † χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, 12 ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. 13 Ἄμα δὲ καί, ἀργαὶ μανθάνουσιν, περιερχόμεναι τὰς οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. 14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας § γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. 15 (Ἦδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ.)

16 Εἴ τις πιστὸς ἢ * πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκεῖτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρεῖσθω ἢ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκεῖται.

Honor elders

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή· «Βοῦν ἀλοῶντα † οὐ φιμώσεις,» καὶ «Ἄξιός ἐστι ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.»

19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν

† 5:11 δε *rell* | — [10%] § 5:14 νεωτερας **f**³⁵ *NA,C* [85%] *RP,HE,OC,TR,NU* | 1 χηρας [15%] *CP* * 5:16 πιστος η **f**³⁵ (97.6%) *RP,HE,OC,TR,CP* | — *NA,C,048* (2.2%) *NU* | one other variant (0.2%) (Might the ‘Alexandrian’ variant be the result of homoioarcton?) † 5:18 ἀλωντα **f**³⁵ [30%] | ἀλωντα *rell* | αλοουντα [5%] (The noun equivalent is everywhere spelled with rough breathing; since collators have generally not registered aspiration, it is hard to know what the witness of the mass of minuscules may be.)

μαρτύρων. ²⁰ Τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.

Watch your step

²¹ Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ[‡] καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξης χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. § ²² Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἀμαρτίαις ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἀγνὸν τήρει.

²³ Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' * οἴνω ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου[†] καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

²⁴ Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἀμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν, προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. ²⁵ Ὡσαύτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα[‡] πρόδηλά ἐστιν. § καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.*

6

Slaves honor owners

[‡] **5:21** κυριου ιησου χριστου **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 23 [2%] | 32 **κΑ** [3%] NU (Is not the full form more appropriate for a solemn charge?) § **5:21** προσκλισιν **f**³⁵ **κ** [25%] TR,CP,NU | προσκλησιν **f**^{35pt} **A** [75%] RP,HE,OC * **5:23** αλλ **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | αλλα **κΑ** [3%] NU † **5:23** σου **f**³⁵ [96%] RP,HE,OC,TR,CP | — **κΑ** [4%] NU ‡ **5:25** καλα εργα **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | 2 τα 1 **κΑ** [5%] NU § **5:25** εστιν **f**³⁵ [80%] RP,HE,OC,TR,CP | εισιν [10%] | — **κΑ** [10%] NU * **5:25** δυνανται **f**³⁵ **A** [70%] RP,HE,OC,NU | δυναται **κ** [30%] TR,CP

1 Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίου
 δεσπότης πάσης τιμῆς ἀξίους ἠγείσθωσαν,
 ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία
 βλασφημῆται. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες
 δεσπότης μὴ καταφρονεῖτωσαν ὅτι ἀδελφοί
 εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι
 πιστοὶ εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας
 ἀντιλαμβανόμενοι.

Conclusion to 'Relationships'

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 Εἴ
 τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται
 ὑγιαίνουσιν λόγοις, τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν
 διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος·
 ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας,
 ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις,* βλασφημῖαι,
 ὑπόνοιαι πονηραί, 5 διαπαραιτριβαὶ†
 διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ
 ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων
 πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. Ἀφίστασο ἀπὸ
 τῶν τοιούτων.‡

Concluding considerations

Godliness with contentment

* 6:4 ερις f³⁵ NA,048 [90%] RP,HE,OC,TR,CP,NU | ερεις
 [10%] † 6:5 διαπαραιτριβαι f³⁵ NA [90%] RP,HE,CP,NU |
 παραδιατριβαι [5%] OC,TR | διατριβαι [3%] | παραιτριβαι [2%]
 ‡ 6:5 αφιστασο (-σω 3.6%) απο των τοιουτων f³⁵ (96.9%)
 RP,HE,OC,TR,CP | —NA,048 (2.8%) NU | two other variants (0.3%)
 (How could a gloss dominate the stream of transmission to the
 tune of 97%?)

6 Ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκειάς. 7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον[§] ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. 8 Ἔχοντες δὲ διατροφὰς* καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα.† 9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους‡ καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. 10 ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν[§] ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς.

Lay hold on eternal life

11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε τοῦ* Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίδωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραότητα.† 12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως· ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ‡ ἐκλήθης—καὶ ὠμολόγησας[§] τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 13 Παραγγέλλω σοι*

§ 6:7 δηλον **f**³⁵ [98%] RP,HE,OC,TR,CP | — κA,048 [2%] NU

* 6:8 διατροφας **f**³⁵ κA [90%] RP,HE,OC,TR,CP,NU | διατροφην 048^v [10%] † 6:8 αρκεσθησομεθα *rell* | αρκεσθησωμεθα

[5%] CP ‡ 6:9 ανοητους *rell* | ανουητους [3%] CP § 6:10 απεπλανηθησαν *rell* | αποπλανηθησαν CP * 6:11 του **f**³⁵

[98%] RP,HE,OC,TR,CP | — κA,I [2%] NU † 6:11 πραοτητα **f**³⁵ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | πραυτητα [2%] | πραυπαθιαν κA [3%] NU ‡ 6:12 και **f**³⁵ [40%] OC,TR | — κA [60%] RP,HE,CP,NU (OC

has small type.) § 6:12 ωμολογησας *rell* | ομολογησας [10%]

* 6:13 σοι **f**³⁵ A [98%] RP,HE,OC,TR,CP[NU] | — κ [2%]

ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιούντος[†] τὰ πάντα, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ¹⁴ τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον[‡] μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹⁵ ἦν καιροῖς ἰδίους δεῖξει[§]—ὁ μακάριος καὶ μόνος Δυνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων· ¹⁶ ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον· ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὧ τιμὴ καὶ* κράτος αἰώνιον. Ἀμήν.

To the rich

¹⁷ Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἡλπικέναι[†] ἐπὶ πλούτου ἀδηλόγητι ἄλλ' ἐν[‡] τῷ[§] Θεῷ τῷ ζῶντι,* τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα

[†] **6:13** ζωοποιουντος **f**³⁵ κ [95%] RP,HE,OC,TR,CP | ζωογονουντος A [5%] NU [‡] **6:14** ανεπιληπτον **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | ανεπιληπτον κ [3%] NU **§ 6:15** δεიξει *rell* | δειξη [2%] CP | δειξαι [1%] * **6:16** και **f**³⁵ κA [85%] RP,HE,OC,TR,NU | — [15%] CP [†] **6:17** ηλπικεναι *rell* | ελπικεναι [10%] | ελπιζειν [2%] [‡] **6:17** εν **f**³⁵ (78.6%) RP,HE,OC,TR,CP | επι κA,I (19.8%) NU | — (0.3%) | three other variants (1.2%) (This and the following two sets are all handled together in *TuT* as a single set, but with thirteen variants; I separated them so as to highlight the basic choices.) **§ 6:17** τω **f**³⁵ A,I (91.7%) RP,HE,OC,TR,CP | — κ (7.1%) NU | three other variants (1.2%) * **6:17** τω ζωντι **f**³⁵ (88.4%) RP,HE,OC,TR,CP | 2 (3.6%) | — κA,I (6.8%) NU | three other variants (1.2%) (If the original form were επι θεω, as in NU, who would change it to the longer, more complex form? The choice of NU is surely inferior.)

πλουσίως[†] εἰς ἀπόλαυσιν· ¹⁸ ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι κοινωνικούς ¹⁹ —ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνίου[‡] ζωῆς.

A closing exhortation

²⁰ Ὡ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην[§] φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως ²¹ —ἦν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἡστόχησαν.

[†] **6:17** παντα πλουσιως **f**³⁵ κ [92%] RP,HE,OC,CP,NU | 2 [1%]
 | 21 [5%] TR | τα 12 A [2%] [‡] **6:19** αιωνιου **f**³⁵ [92%]
 RP,OC,TR,CP | αιωνιου HF | οντως κA [6%] NU | οντως 1 [2%]
[§] **6:20** παραθηκην **f**³⁵ κA [80%] RP,HE,NU | παρακαταθηκην
 [20%] OC,TR,CP

Ἡ χάρις μετὰ σοῦ.* Ἀμήν.†,‡

* **6:21** μετὰ σου **f**³⁵ 048 [97%] RP,HE,OC,TR,CP | μεθ υμων κΑ [3%] NU (The letter is addressed to a single individual, and in case anyone should forget, the previous verse begins with “O Timothy”. The Alexandrian variant is clearly in error. To trot out the ‘harder reading’ canon in a case like this I consider to be irresponsible.) † **6:21** αμην **f**³⁵ [97%] RP,HE,OC,TR,CP | — κΑ [3%] NU ‡ **6:21** The citation of **f**³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 986, 1072, 1075, 1100, 1247, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897 [1:1-3:16], 2080, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 1761 and 2554 are ‘perfect’ representatives of **f**³⁵ in 1 Timothy, as they stand, and the exemplars of 444 and 2466 probably were. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [eight different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception. In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources. I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed ±1%; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed ±3%; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed ±15%. But I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.

Η Καινή Διαθήκη
The Greek New Testament According to Family 35,
Wilbur Pickering

Copyright © 2020 Wilbur N. Pickering

Language: Ελληνική (Greek, Ancient)

Dialect: Koine

Contributor: Dwayne Green, Robert A. Boyd

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-10-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 11 Nov 2022

cf64fb6f-e463-5ebb-820f-5a4a7bb37b73